دکتۆر عەلی ڕەجەب

ئاپێنی زەردەشت

نوزادە

وەرگێڕان و ئامادەکردن

شەهرام ڕەشید قادر

43284

هەولێر ٢٠٠٥ ١٤٢٦

Preview sample - page 1 of 5 - Soran University Academic Digital Library

مافی لەچاپدانەوەی پارێزراوە بۆ
نوسینگەی تەفسیر

ناوی کتێب: ئایینی زەردەشت
ناوی نوسەر: عەلی شەریعەتی
ناوی وەرگێڕ: شەهرام رەشید قادر
چاپ و بلاوکردنەوەی: نوسینگەی تەفسیر/ هەولێر
تایتلی بەرگ: نەوزاد کۆیی
نۆرە و ساڵی چاپ: یەکەم ١٤٢٦ک ٢٠٠٥ز
چاپکردنی: چاپخانەی پەروەردەی هەولێر
تیراژ: ٢٠٠٠ دانە
ژمارەی سپاردن: ٥٦٤ ساڵی ٢٠٠٤

تەفسیر
هەولێر - شەقامی دادگا
تەلەفۆن : ٢٢٣٠٩٠٨ - ٢٢٢١٦٩٥
مۆبایل : ٠٧٧٠ ١٣٨ ٧٢٩١
tafseeroffice@maktoob.com
altafseer@hotmail.com

Preview sample - page 2 of 5 - Soran University Academic Digital Library

ناوەرۆک

پێشەکی وەرگێڕ ٥
هاتن بۆ ئێران ٧
سەرەتای ئایین لە ئێران ٧
بومیەکانی ئێران و ئایینەکەیان ٨
سێگۆشەی قەومی ئاریەکانی ئێران ١١
راپەڕینی دژە پارتی ١٣
ئایینێکی پوچەڵ و گەندەڵ ١٥
یەکسانی ئایینی ئاریەکانی سەرەتای هیند و ئێران ١٧
جادوگەری بنەمای میترائیسم ١٩
قوربانی لە ئیسلام و ئایینەکانی تردا ٢٢
هوم یان هائوما ٢٢
ئایینی تازە و روحانیەتی کۆن ٢٣
بەڵگەیەک بۆ پێویست بوونی راپەڕینی زەردەشت ٢٤
بەڵگەیەکی تر ٢٤
خوای زەردەشت تاقانەیە یان دوانەیە ٢٧
ئاهورامەزدا و وەدیهێنانی جیهان ٣١
وەدیهێنانی جیهان لە ئایینی زەردەشت و فەلسەفەی ئیسلامیدا ٣١
(انگرمئی نو) و (سپنتامئی نو) ٣٣
یاوەرانی (سپنتامئی نو) ٣٣
ئایینی زەردەشت ریڕەوی دوو خواپەرستی ٣٩
زەردەشتی موبەدەکان (روحانیەکان) ٤٠
ئایینی زەردەشت، ئایینی ئاو و درەخست و سەوزایی ٤٠
ئایینی زەردەشت، ئایینی واقع گەریتی ٤١

Preview sample - page 3 of 5 - Soran University Academic Digital Library

ئایینی زەردەشت، ئایینی فەلسەفەی موجەبی میژوو..... ٤٢
چینڤات پوهل، شینڤات پُل (پرد)..... ٤٣
ئایینی زەردەشت، ئایینێکی موجەب بەلاّم سادە و بێگیان ٤٤
کارەساتی ئایینی زەردەشت..... ٤٥
بەلّگە ژیریەکان لە ناسینی ڕاستێتی زەردەشت ٤٧
قەرینە نەقلّیەکان لە ناسینی ڕاستێتی زەردەشت دا ٤٩
گەشتی تەوحید لە ئاڤێستادا ٥٠
قورئان حەریمێکی ڕێگەنەدراو ٥٠
روحانیە ڕەسمیەکان،پارێزەرانی کرۆکی ئایینی کۆن ٥٤
سوننەتە بۆماوەکان..... ٥٥
ئایینی زەردەشت و ڕێڕەوی زەردەشتی ٥٨
بناغەی چینەکان ٥٨
ڕاتـــۆ..... ٦١
پایەی روحانیەت ٦٣
زەردەشت پێغەمبەرێکی راست و ئاڤێستاش پەڕاوێکی ئاسمانی..... ٦٤
(ئاهورامەزدا) خوایەکی دورو دەست پێنەگەیشتو ٦٦
اللە خودایەکی نزیك، ئێستاش چەندە دور ٦٧
پەرستنی هەرچی چاکە، نەك پەرستنی خودا ٦٨
خواکانی تر ٦٩
قیامەت لە ئایینی زەردەشتیدا ٧١

Preview sample - page 4 of 5 - Soran University Academic Digital Library

لەبارەی (یەك خـوا بـوون)ی، یان (دوو خـوا بـوون)ی خـوای زەردەشت، دوو بۆچون هەیە: یەکێکیان ئەو ڕوانگە کلاسـیکیەیە، کە زەردەشـتیە ئاسـاییەکان (ئەك ئەوانەی، کە ناڕاسـتەکـاری باسـەکەن) بروایان پێی هەیە لە دیدگای ئەمانەوە، ئایینی زەردەشت، ئایینی دوو خـوا پەرسـتیە، ڕێڕەوی خـوای (ئاهورا) و خـواکەی تریش (ئەهریمەن). ئـایینی (انگرمئی نـو) و (سـپنتامئی نو) و دو زاتی (خێر) و (شەر)، هەر کەسـێ -هەرچی- ناپاك و خراپ و بەدە، (انگرمئی نو)ە، ئەگـەر چاکـە و پاکە و باشە ئەوە (سپنتامئی نو)ە. ئەم دوو زاتە -(انگرمئی نو) و (سپنتامئی نو)- بەردەوام لە بەرانبەرکێ و بەرهەلستی یەکتردان، بۆیە ڕێڕەوی زەردەشت باوەڕی بە دو زات هەیە لە جیهاندا.

ڕوانـگـەی دووەم: هی ئـەو مێـژوونـووس و نـوسـەرە تـازانەیە، کە کـاریان ڕازاندنـەوە و زیندوکردنەوەی ئایینی زەردەشتە، ئەوانەی کە دەبینن مێشـك و هۆشـی ئـەمڕۆی مـرۆی جیهان، یەکتایی بوونی خوا دەناسێ و دانی پیادادەنێ و ڕێزی لی دەگرێ و دەشی پەرستێ. تەنانەت بێ مەزهەبیەکانیش بە بەراوردکردنیان لەگەڵ ئایینەکانی تردا، دانی پیادا دەنێن، کە (تەوحیـد بەرزتـرین بینـای تـەواو و بێ کـەم و کـوری ناگایی ئایینییە) -کە ئەمەش ئاشکرا و گـومـانی تیـادا نییە-. بەڵام ئەمان کە خەریکن بە لێکۆڵینەوە و سەرنـج دانی ئایینەکان، هەوڵ دەدەن و تێدەکۆشن، کە لەو ئایینـانە سـیما و ڕوخسـارێکی تەوحیـدی بسازێنن. لەو جۆرە کەسانەش بۆ نمونە: (رادهاکریشـنان) -نوسـەری قوڵ و بەرین، کە لە سۆنگەی ژیربێژی(لوجیکی) ئایینیەوە، یەکێکە لە جێشانازانی جیـهانی ئەمڕۆ- دەیەوێت لە ئایینی هیندۆس -سەرەڕای چەند خوا بوونیان- سیمایەکی تـاقە خـودایی بنەخشـێنێ. کە هەوڵ و کۆششی ئەو، شـایـانی ڕێـز و پێزانینـە، بـەڵام نـەك وەك پیشـاندان و جـوان شیکردنەوەی ئایینی شیرك و بەتەوحید ناساندنی. ئەگەر ئـەو بە تەنیا وەك ئایینێکی نوێ بیرۆڕاکانی دەخستە ڕوو، زۆر سوپاسمان دەکرد، نەوەك بەم شـێوەیە، پێچەوانـەی بـەرجەم ڕاستی و بەڵگە و هەقیقەتەکان و ئەرشیفەکانی بەردەست بۆ باسکردن و نیشاندانی ئایینی دابنیشێ، گەرچی ڕۆشنبیر هەر جۆر بیەوێت و مەبەستی بێت دەتوانێت باسـەکە ناڕاسـتە بکات و بـوروژێنێت. کۆچ کردو (دکتۆر موعین)یش، کە پیاوێکی زۆر بـاش و مـەزن بوو، -دەترسـا لـەوەی، کە زانایـان و چاکەکـان هەڵە بکەن و وتەیەك بە ناڕەوا و ناهەق بڵێن و بنوسن-. بەداخەوە ئەم، خۆشی کەوتە ژێـر کـاریگـەری ئـەو بیروبۆچوناڵنـەوە، کە ئایینی زەردەشتی بە یەکتاناسینی خوا پیشان دا، لەکاتێك دا ئایینی زەردەشـتی، شـیرکی تەواوە -هاوشێوەی ئـایینی (ڤـەدا) و (میترایسـم)، کە ئـەویش (ئـاهومەزدا) و (ئەهـریمەن)ە و نـاکۆکـی و جەنـگی نێـوانیـان لە جیهـان دا تا کۆتـاییە. هەروەهـا لە دیدگـای ئایینی زەردەشـتییەوە، هەزاران فریشـتە و یـەزدان و ئەمشاسپەند و کارپان لە جیهان دا بەردەوام لە نـاکۆکـی و شـەڕ و بـەرانبەرکێی یـەکتردان. دوبەرەکی و نـاتەبایی هەمیشەیی نێوان هـەردوو هێـزی نـاهورایی و ئەهریمەنی. لە سـەرەتای (ئاوێستا)دا چەندین شیعر و سرود هەیـە، بەنـاوی (گاسـە) یان (گاتەکان) بە واتای (موقام)، کە ئاهەنگ، یان ئاواز و ڕاز و نیـاز دەگرێتـەوە -کە زمانناسـانی وەك (دارمسـتتەر) پێی وایە ئەم بەشەی (ئاوێسـتا)، زیـاتر لە هەموو بەشەکانی تر نزیکترە لە زمانی زەردەشت خۆیەوە- هەر بەو زمانەی، کە پەڕاوەکـانی (ڤـەدای)یان پێ نوسـیوە، نوسـراوە. بۆیە دەتوانـرێ بگوترێ، لە دوو هەزار و سـێیەمەد، دو هەزار و چوارسەد تا پێنج سەد ساڵ لەمەو پێشـە. هەندێك بڕوایان وایە، کە لەوە دەچێ ئەم سـرودانە، دوعا و پاڕانەوەکان)ڕاز و نیاز(ی زەردەشت خۆی بێت، بەرانبەر بە پەروەردگاری.

دکتۆر عەلی ڕەحیمی